

MEDIJI O ZDRAVSTVU

petak, 14. novembar 2025.godine

RTS- Srbija uvodi e-bolovanje – lekari, poslodavci i RFZO u jedinstvenoj mreži

RTS- Opstanak Apoteke "Beograd" neizvestan, računi u blokadi 25 dana; Nikodijević: Tražimo najbolje rešenje

RTS- Trećina stanovnika Srbije puši, koliko to košta u novcu, a koliko u zdravlju

RTS- Višedecenijska tradicija VMA u transplantaciji i zaveštanju organa

DNEVNIK- PREVENTIVA JE POLA ZDRAVLJA U Somboru besplatan skrining pluća

POLITIKA- Svetski dan borbe protiv dijabetesa obeležava se sutra

Srbija uvodi e-bolovanje – lekari, poslodavci i RFZO u jedinstvenoj mreži

Od 1. januara Srbija pravi još jedan korak u digitalizaciji javne uprave – stiče e-bolovanje. Reč je o sistemu koji će građanima olakšati ostvarivanje prava na bolovanje, jer zaposleni više neće biti u obavezi da poslodavcu donose papirna uverenja i doznake, već će se svi podaci i dokumenti razmenjivati automatski, u elektronskom obliku.

Od početka sledeće godine – otvaranje i zatvaranje bolovanja prelazi u digitalnu eru. Novi sistem e-bolovanje povezuje izabrane lekare, poslodavce i RFZO u jedinstvenu elektronsku mrežu, čime se ukida potreba za doznakama u papirnom obliku.

Da bi sistem funkcionisao, potrebno je digitalizovati milione zdravstvenih kartona. Plan je da u naredne dve godine podaci iz svih 360 zdravstvenih informacionih sistema pređu na čuvanje u Državni data centar. Poseban izazov je zaštita poverljivih zdravstvenih podataka.

"To će definitivno biti najveći informacioni sistem u zemlji koji će raditi zahvaljujući dosadašnjim kapacitetima koji smo podigli, posebno zahvaljujući Državnom data centru u Kragujevcu. Poseban zadatak je zaštita podataka o ličnosti gde smo obezbedili da sve ono što se tiče same dijagnoze, tim podacima mogu da pristupe isključivo izabrani lekari", objašnjava direktor Kancelarije za informacione tehnologije i elektronsku upravu Mihailo Jovanović.

Vlada je prošle nedelje usvojila predlog Zakona o korišćenju e-bolovanja, i on će se sa paketom budžetskih zakona naći pred poslanicima.

"Predstavljaje jedan model koji ce omoguciti gradanima da lakse ostvaruju pravo na bolovanje, da komunikaciju sa lekarima ostvaruju mnogo brze, i sa poslodavcima koji ce onda mnogo lakse pratiti kretanje zaposlenih, ali ce i zaposleni lakse ostvarivati to svoje pravo slanje dokumentata elektronskim putem. Sam pacijent ce moći da prati svoje bolovanje, rokove za kontrole, a da pritom svoje zdravlje ne urusava cekajuci u redovima i pokušavajući da na vreme zaključi bolovanje", rekao je premijer Đuro Macut.

Preduzetnici koji zapoljavaju radnike imace rok do 1. januara 2027. da se ukljuce u sistem.

Opstanak Apoteke "Beograd" neizvestan, računi u blokadi 25 dana; Nikodijević: Tražimo najbolje rešenje

Zbog dugovanja i tužbi zaposlenih i dobavljača, računi Apoteka "Beograd" već su 25 dana u blokadi zbog čega ne mogu da naruče nove lekove, a radnici od septembra ne primaju plate. Predsednik Skupštine grada Beograda Nikola Nikodijević rekao je da su svesni situacije i da se Grad Beograd bori da apoteke opstanu uz najbolje rešenje. Istakao je da se o rešenju razgovara i sa Vladom Srbije.

Računi Apoteke "Beograd" su već 25 dana u blokadi zbog dugovanja i tužbi zaposlenih i dobavljača. Zbog blokiranih računa, ne mogu da poruče nove lekove.

Radnici kažu da od septembra nisu dobili ni dinara i da im poslodavac duguje sedam plata, a strahuju da, zbog neplaćenih doprinosa, od januara neće imati ni zdravstveno osiguranje.

"Imamo bojazan da ce se situacija iz prošle godine ponoviti, kada smo u januaru 16 dana imali neoverene zdravstvene knjižice. Verujem da ce se isto desiti i sada – da ćemo od januara ostati bez

overenih knjižica i da ni mi, zdravstveni radnici, nećemo imati zdravstveno osiguranje", rekla je Jelena Šikuljak, predsednica sindikata "Opstanak" u Apoteci "Beograd".

Treća smena samo u jednoj apoteci

U proteklih nedelju dana 70 zaposlenih napustilo je Apoteku "Beograd". Od početka godine zatvoreno je još 47 apoteka, a zbog nedostatka radnika, u dežurnim se ukida treća smena.

"Trenutno radi 59 apoteka, imali smo pet noćno-dežurnih apoteka. Od 5. novembra imamo samo jednu, a to je '1. maj' kod Londona, ostale četiri su ukinute, rade dnevne smene", istakla je Šikuljak.

Iz Apoteke "Beograd" kažu da i pored toga što je Grad Beograd pomogao u isplati zarada zaposlenima sa 505 miliona dinara i reprogram duga od oko 1,3 milijarde dinara, ne uspevaju da se vrate na tržište u punom kapacitetu jer i dalje otežano funkcionišu pod teretom nasleđenih dugova i snažne konkurencije privatnih apoteka.

Farmaceutska komora Srbije od 2017. zna za ovaj problem i predložila je nacrt Zakona o apotekarskoj delatnosti, kojim bi se regulisala pravila i uredili demografski i geografski kriterijumi za otvaranje apoteka, a koji nije usvojen.

Iz Komore podsećaju da je apoteka deo primarne zdravstvene zaštite i da je očuvanje javnih apoteka korisno za građane i zdravstveni sistem u celini.

"Jako je bitno da država ima neku kontrolu nad distribucijom lekova u svojoj zemlji. Te vlasničke strukture koje su u vlasništvu krupnog kapitala mogu u jednom danu da zatvore sve apoteke i da se povuku sa tržišta koje više njima nije profitabilno. Jako je važno da država u svom vlasništvu ima apotekarsku mrežu, iz razloga što je lek strateški resurs. Sada imamo situaciju da možemo da podignemo lek na recept u privatnim apotekama, da imate popuste, ali situacija koja će nas sačekati za pet godina, kad svi ti lanci formiraju monopol na tržištu, tada će određivati cene i suplemenata i svega što budu mogli da ima najveću maržu", rekla je Jelena Boro, farmaceut.

Apoteka "Beograd" obeležava 195 godina postojanja, skoro dva veka od otvaranja prve državne apoteke, ali zaposleni, bez obzira na jubilej, nemaju razloga za slavlje.

Nikodijević: Grad Beograd se bori da njegove apoteke opstanu, razgovaramo sa Vladom o rešenju

U razgovoru za RTS predsednik Skupštine grada Beograda Nikola Nikodijević naveo je da je svestan situacije u kojoj se nalaze i zaposleni i Apotekarska ustanova "Beograd", ali da su uzrok tome sve zakonske izmene od 2003. godine koje su išle protiv apoteka u korist privatnog sektora.

"Trideset apoteka u gradovima Srbije nisu opstale na tržištu. Grad Beograd se bori da njegove apoteke opstanu i naravno da je nezgodna situacija kada ljudi pet-šest meseci ne prime platu i to je nešto čime se mi svakodnevno bavimo. Ja svakodnevno razgovaram sa direktorom, juče smo imali sastanak i sa predstavnicima Vlade Republike Srbije da nađemo najbolje i najoptimalnije rešenje da te apoteke

opstanu i da mogu da posluju po tržišnim uslovima, ali su tržišni uslovi u ovom trenutku jako nepovoljni za Apotekarsku ustanovu", naveo je Nikodijević.

Istakao je da je u prilogu koji je emitovan greška u tome što je rečeno da je Grad Beograd 505 miliona dinara davao za reprogram duga, a zapravo je, kako kaže Nikodijević, dato u nekoliko rata za isplatu plata. Dodao je da je za reprogram dato 1,3 milijarde dinara.

"Tržišni uslovi su protiv njih u ovom trenutku i zakonska rešenja i zato moramo zajednički sa Vladom Republike Srbije da tražimo najbolje i najoptimalnije rešenje. Da Grad Beograd nastavi da daje pare, neće se rešiti situacija. Moramo sistemski rešiti ovaj problem", istakao je Nikodijević.

Naveo je da u ovom trenutku ima 75 apoteka, a da je na početku godine bilo stotinak, kao i da trenutno ima 500 zaposlenih. Nikodijević je potvrdio da je oko 300 ljudi napustilo Apotekarsku ustanovu.

"Mi se moramo boriti za ovih 500 ljudi koji su ostali i apsolutno se slažem da oni treba da primaju svoje plate, ali moramo naći zakonski način kako to da učinimo, jer ovo što trenutno imamo nije održivo po tržišnim uslovima", rekao je Nikodijević.

Trećina stanovnika Srbije puši, koliko to košta u novcu, a koliko u zdravlju

Novembar je mesec borbe protiv karcinoma pluća od koga godišnje u Srbiji oboli više od 7.000 ljudi, a premine oko 5.000. U oko 90 odsto slučajeva rak pluća uzrokuje udisanje duvanskog dima, pa je jedna od glavnih mera prevencije smanjenje izloženosti duvanskom dimu.

Doktor Nikola Piljić iz Niša osnovao je pre godinu dana Nacionalnu inicijativu nepušača Srbije, a nedavno je i dobio nagradu Evropske mreže za kontrolu duvana. O tome šta ga je motivisalo da osnuje takvu

organizaciju, dr Piljić kaže da je tu ideju imao još od studentskih dana, vođen time da je situacija sa kontrolom duvana u Srbiji jako loša.

„Kada sam krenuo da radim, suočio sam se sa direktnim posledicama pušenja, radio sam najpre sa pacijentima koji su oboleli od respiratornih oboljenja. Tako da je to bio jedan od motiva, a uz to loša situacija sa primenom Zakona o zaštiti stanovništva od duvanskog dima", rekao je dr Piljić za RTS.

Dodaje da smatra da je trenutna situacija sa poštovanjem Zakona iz tog domena, koji je donet još 2010. godine je jako loša.

„Mi imamo podatke, poslednji podaci pokazuju da je negde 43 odsto ljudi izloženo duvanskom dimu na svom poslu, odnosno u radnom okruženju. Ukoliko znamo da Zakon strogo zabranjuje pušenje, pogotovo u zdravstvenim ustanovama, to su katastrofalni podaci. U većini zdravstvenih ustanova, nažalost, i dalje se neometano konzumiraju duvanski proizvodi", rekao je doktor.

Doktor Nikola Piljić je dobitnik nagrade Evropske mreže za kontrolu duvana.

„Izuzetno mi je drago da je Evropska mreža za kontrolu duvana i prevenciju pušanja prepoznala moj rad. Nacionalna inicijativa nepušača Srbije osnovana je pre manje od godinu dana, tako da za vrlo kratko vreme sam, zajedno sa svojim timom postigao određene korake ka poboljšanju kontrole duvana u Srbiji. Ovo nije samo javno zdravstveni problem, iako kao lekar smatram da je taj aspekt najznačajniji. Ovo je takođe i ekonomski i sociološki problem, tako da je moja ideja da stručnjaci iz različitih oblasti, pre svega moje kolege lekari, ali i ekonomisti pravnici pomognu u rešavanju ovog problema", objasnio je.

Zna se da je u oko 90 odsto slučajeva duvan uzrok kancera pluća. Duvan uzrokuje još bolesti.

„Pluća su direktno izložena pušenju i svim duvanskim proizvodima. Pored toga, kardiovaskularni sistem je u velikoj opasnosti kada govorimo o pušenju. Studije su pokazale da se u zemljama koje su uvele zakonsku regulativu, i koje strogo poštuju i primenjuju zakon, u prvoj godini dolazi do značajnog smanjenja pojave infarkta miokarda za 26 odsto, što su značajni procenti. Ja volim da kažem da ne postoji organ u ljudskom organizmu koji ne pati zbog pušenja. Zahvaćeni su svi organi, ali možda je manje poznato u javnosti da je karcinom bešike direktno povezan sa pušenjem", ispričao je doktor Piljić.

Operiše se sa podatkom da se godišnje od akciza od cigareta u prihod države slije oko milijardu evra. Postavlja se pitanje toga koliko košta Srbiju to što trećina stanovništva puši.

„Preko 2,5 milijarde evra je ukupan trošak. Taj ekonomski mit na koji se često pozivaju oni koji zagovaraju blaže mere kontrole duvana, koji su protiv uvođenja ograničenja upotreba duvanskih proizvoda u javnom prostoru. Tako da iz tog podatka vidimo da je tu milijardu evra direktan gubitak države", dodaje doktor.

Potrebna primarna prevencija i sprečavanje uslaska u nikotinsku zavisnost

Oko 60 procenata dece je u svojim domovima izloženo duvanskom dimu, to su podaci Instituta Batut. Mladi su, gde god izlaze, izloženi duvanskom dimu zato što u ugostiteljskim objektima to još nije zabranjeno. Tu se krši i Zakon o radu, jer na svom radnom mestu bi trebalo da svi budu zaštićeni.

„Pre svega potrebne su nam javno-zdravstvene kampanje kada govorimo o prevenciji, posebno o prevenciji, primarnoj prevenciji, odnosno o sprečavanju ulaska u nikotinsku zavisnost. Ono što nam dodatno komplikuje sada situaciju, jer mi nismo rešili ni problem tradicionalnih duvanskih proizvoda, mi već imamo novi problem, to su novi duvanski proizvodi. Oni su u zakonu definisani kao duvanski nikotinski i srodni, i sve više dece upravo tim putem ulazi u taj svet nikotinske zavisnosti.

Mi se trudimo i zalažemo za sveobuhvatno rešavanje, znači da taj zakon koji, ja se nadam, koji će veoma brzo biti usvojen, obuhvati i te proizvode kako bismo uticali i na najmlađe da ne uđu u svet nikotinske zavisnosti. Postoje podaci koje pokazuju da oni koji započnu da koriste elektronske cigarete imaju tri ili više puta da pređu na tradicionalne cigarete", zaključio je dr Nikola Piljić.

Višedecenijska tradicija VMA u transplantaciji i zaveštanju organa

U prvih deset meseci ove godine, zahvaljujući važnom DA u najtežem trenutku, produžena su i spasena 102 života. Obavljene su 63 kadaverične transplantacije organa, a presađeno je i 39 rožnjača. Vojnomedicinska akademija ima višedecenijsku tradiciju u razvoju i programu transplantacije i zaveštanja organa u Srbiji.

Kako je u izjavi za Dnevnik naveo pukovnik doc. dr Ivan Leković, zamenik načelnika VMA, u januaru 2026. navršiće se 30 godina otkada ova ustanova vrši transplantaciju bubrega i 20 godina transplantacije jetre.

„Imamo spremne timove koji se decijanima bave tim poslom. Uvek su spremni za eksplantaciju i za transplantaciju. Imamo kontinuitet u edukaciji tih ljudi. Prvo se edukuju ovde, a zatim odlaze u neke evropske centre ili Sjedinjene Američke Države, gde se upravo nalazi jedan tim. Trudimo se da održimo taj kontinuitet i s obzirom da imamo i mlađe kolege koje to interesuje, nadamo se da će taj kontinuitet biti održan“, ističe dr Leković.

Ove godine na VMA su urađene četiri kadaverične transplantacije bubrega i 13 sa živog srodnika.

Pukovnik prof. dr Momir Šarac, načelnik Klinike za vaskularnu hirurgiju VMA, napominje da su u timu za transplantaciju u vaskularni hirurzi, ali da je u pitanju timski rad u kome anesteziolozi, opšti hirurzi, kao i specijalisti koji pripremaju i prate oporavak pacijenta imaju podjednako važnu ulogu.

„U svakom slučaju, naše ekipe su edukovane, osposobljene, uvek voljne i spremne za rad i ono što je vrlo bitno da je sinhronizacija između svih službi, kako medicinskih, tako i nemedicinskih u Vojnomedicinskoj akademiji na vrhunskom nivou, jer jedino će nam to garantovati uspeh našeg rada“, naglašava prof. Šarac.

Kada se od porodice donora dobi je sudbonosno „DA“ neophodno je da se u što kraćem vremenskom intervalu izvrši proces eksplantacije, a zatim i implantacije organa, napominje prof. Šarac. U tom procesu velika odgovornost leži na specijalistima koji rade pripremu potencijalnih recipijenata.

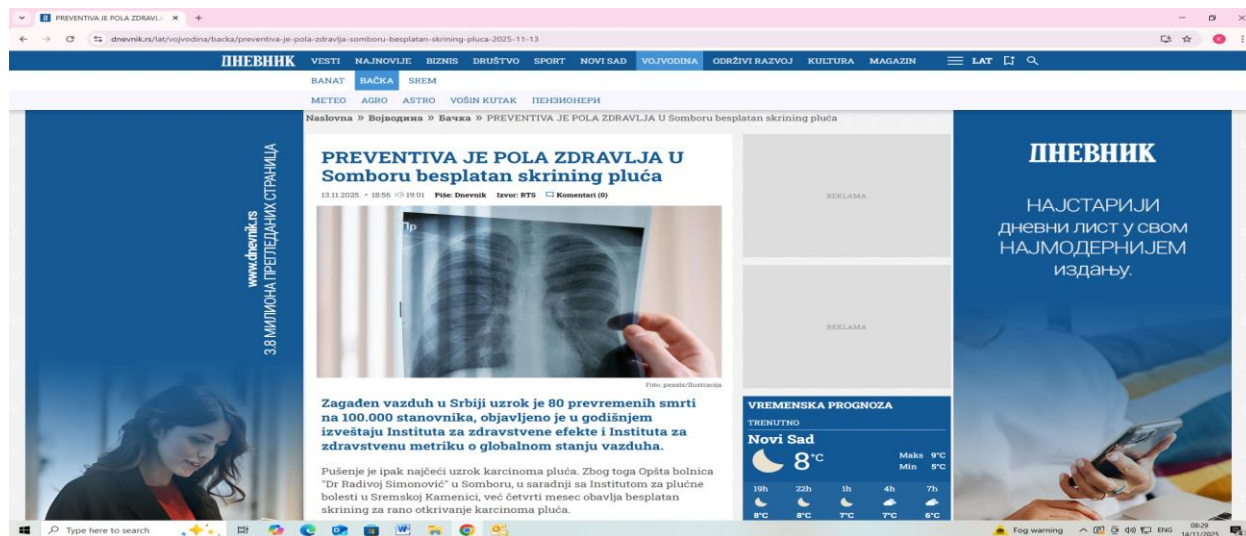
Ekipe RTS-a je obišla pacijenta koji je po drugi put imao sreće da dočeka da dobije novu jetru. Doc. dr Irina Brčerević, gastroenterohepatolog VMA, napominje da se do transplantacije jetre teško dolazi u Srbiji.

„Prvi put je kod njega obavljena transplantacija zbog autoimune bolesti jetre. Nažalost, u izvesnom procentu kod pacijenata se bolest može vratiti i na novoj transplantiranoj jetri. Upravo tako nešto se desilo i kod Petra. To je zahtevalo retransplantaciju organa. Uspeli smo da uradimo i retransplantaciju, što je najvažnije. Petar je sada dobro“, navodi doktorka Brčerević.

Ove godine u Srbiji je urađeno i 39 transplantacija rožnjače. Na VMA su u oktobru uspešno urađene dve penetrantne keratoplastike kod dvoje mlađih pacijenata.

„Oba pacijenta su bolovala od teške forme keratokonusa. To je oboljenje koje jako narušava normalan oblik rožnjače i teško remeti vidnu funkciju, odnosno vid. Pacijenti, operacije su prošle dobro, postoperativni tok je prošao dobro, tako da su pacijenti kod kuće, koriste svoju terapiju“, kaže pukovnik prof. dr Mirko Resan, načelnik Klinike za oftalmologiju VMA, i ističe da je za uspeh transplantacije uopšte najvažniji timski rad.

Pored toga, važno je napomenuti i postojanje očne banke koju VMA ima koja omogućava da se izvrše analize i procena kvaliteta samog materijala, što takođe doprinosi uspešnosti transplantacije. Trenutno na VMA 40 pacijenata čeka na transplantaciju rožnjače.

PREVENTIVA JE POLA ZDRAVLJA U Somboru besplatan skrining pluća

Zagađen vazduh u Srbiji uzrok je 80 prevremenih smrti na 100.000 stanovnika, objavljeno je u godišnjem izveštaju Instituta za zdravstvene efekte i Instituta za zdravstvenu metriku o globalnom stanju vazduha.

Pušenje je ipak najčeći uzrok karcinoma pluća. Zbog toga Opšta bolnica "Dr Radivoj Simonović" u Somboru, u saradnji sa Institutom za plućne bolesti u Sremskoj Kamenici, već četvrti mesec obavlja besplatan skrining za rano otkrivanje karcinoma pluća.

Skrining pluća namenjen je pušačima uzrasta od 50. do 74. godine i koji konzumiraju cigarete određen niz godina. Oni koji žele da budu pregledani, potrebno je da se jave u svojoj ambulanti.

Aleksandra Jandrić, načelnik opšte medicine, Dom zdravlja "Dr Đorđe Lazić" Sombor, kaže: "U skrining pluća, pored pušača starosti od 50. do 74. godine, ulaze oni koji puše 20 odnosno 30 paklo godina. To znači da ukoliko pacijent puši dve pakle dnevno, dovoljno je da puši 15 godina, to se već računa kao 30 paklo godina i oni ulaze u skrining ukoliko imaju između 50 i 74 godine. Ukoliko je ta računica 20 paklo godina, potrebno je da pored toga imaju još neke faktore rizika, kao što je karcinom pluća u prvoj liniji srodnosti, neki drugi karcinomi u najbližoj okolini, odnosno u ličnoj anamnezi, kao što su karcinom bešike, bubrega ili usne duplje, da imaju neku hroničnu bolest pluća, da imaju česte upale pluća i, okvirno, to su ti kriterijumi."

Karcinom pluća nema specifične simptome, s toga je važno da se otkrije u ranijem stadijumu.

Aleksandra Jandrić, načelnik opšte medicine, Dom zdravlja "Dr Đorđe Lazić" Sombor, dodaje: "Ukoliko se primeti da nešto na snimku nije dobro, oni će biti upućeni na Institut za plućne bolesti u Sremskoj Kamenici. Prvo će biti samo snimak poslat. Ukoliko je potrebno, oni će biti sa overenim uputom i putnim

nalogom poslati u Kamenicu, gde će se izvršiti dodatna ispitivanja. Do sada je pregledano preko 500 pacijenata, od toga 16 pacijenata je poslato na dodatna ispitivanja, pet pacijenata je operisano, tri čekaju operaciju a ostali pacijenti čekaju dodatnu dijagnostiku."

U Srbiji na godišnjem nivou oboli više od 5.000 ljudi, a 4.600 umre od karcinoma pluća. Ukoliko se bolest na vreme otkrije, veća je verovatnoća za izlečenje i produženje kvaliteta života.

ПОЛИТИКА

Svetski dan borbe protiv dijabetesa obeležava se sutra

Fokus kampanje Svetskog dana dijabetesa ove godine je blagostanje obolelih od dijabetesa na radnom mestu

Svetski dan borbe protiv šećerne bolesti, odnosno dijabetesa, obeležava se sutra kampanjom „Dijabetes i blagostanje na radnom mestu“

Fokus kampanje Svetskog dana dijabetesa ove godine je blagostanje obolelih od dijabetesa na radnom mestu zbog čega su organizacije koje se bave šećernim bolestima pozvale poslodavce i zaposlene širom sveta da se bolje upoznaju sa potrebama obolelih i pokrenu promenu za bolji život sa dijabetesom na radnom mestu.

Ideja je da se stvori takvo radno okruženje koje će pružiti podršku i osnažiti osobe koje žive sa dijabetesom zbog toga je slogan ovogodišnje kampanje "Upoznaj se sa dijabetesom i učini više za obolele na radnom mestu".

Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ saopštio je danas podatke za 2025. godinu koji pokazuju da 589 miliona ljudi u svetu ima dijabetes, a da je dve trećine njih radno aktivno stanovništvo.

Takođe, navode da približno jedna polovina obolelih ni ne zna da ima dijabetes, te da kod njih bolest još nije otkrivena, usled blage i često neprepoznate simptomatologije, a te osobe su posebno izložene riziku od komplikacija dijabetesa.

Procenjuje se da u Srbiji približno 440.000 osoba živi sa dijagnozom dijabetesa, a potencijalno još 246.000 osoba nema postavljenu dijagnozu šećerne bolesti, odnosno ne zna da ima dijabetes.

Osim toga, navode da tri od četiri obolelih je imalo ili ima neki oblik anksioznosti, depresije ili drugi poremećaj mentalnog zdravlja zbog dijabetesa, dok četiri od pet obolelih je zbog dijabetesa doživelo sindrom sagorevanja na radu.

Batut ukazuje da osobe sa dijabetesom su zbog svoje bolesti i aktivnosti povezanih sa kontrolom dijabetesa izložene brojnim izazovima na radnom mestu i da se one svakodnevno trude da uspostave balans između svojih zdravstvenih potreba i onoga što se na poslu od njih očekuje zbog čega su često prisiljene da kriju ili ne govore otvoreno o svom zdravstvenom stanju.

Batut dodaje da odsustvo podrške utiče na mentalno blagostanje obolelih, na njihovo napredovanje u karijeri i kompletan život obolele osobe i ističe da je zdravo i bezbedno radno okruženje preduslov za očuvanje zdravlja pojedinca.

Odsustvo mogućnosti za fizičku aktivnost, izbor zdrave hrane i podrške mentalnom blagostanju na poslu je posebno štetno za obolele od dijabetesa, ali i za osobe u riziku za nastanak dijabetesa i drugih nezaraznih bolesti.

Batut navodi da bi edukacija poslodavaca i zaposlenih o dijabetesu doprinela eliminaciji brojnih zabluda u vezi sa dijabetesom i stvaranju radnog okruženja u kojem dijabetes ne bi više bio izvor stigmatizacije, diskriminacije i stresa za obolele od dijabetesa.

Pored toga, jačanje svesti i razumevanja za potrebe obolelih od dijabetesa doprinelo bi da se osobe sa dijabetesom osećaju bezbedno, vrednovano i osnaženo za napredovanje u poslu – a da pri tom ne ugroze svoje zdravlje.

„Iz tog razloga, poslodavci treba da preuzmu dodatne mere za stvaranje zdravog radnog okruženja i podršku obolelim osobama i onima u riziku za nastanak dijabetesa“, navodi se u saopštenju Batuta.

Gradski zavod za javno zdravlje Beograd u svom saopštenju navodi da širenje svesti o društvenom i ličnom značaju šećerne bolesti teži da rezultira u postavljanju ključnih pitanja, na prvom mestu značajnih za pacijente i njihove porodice, a u širem kontekstu i za one socijalne situacije u kojima se u punoj meri mogu ispoljiti izazovi svakodnevice za osobe koje žive sa dijabetesom.

„Konkretni primeri mera koje mogu poboljšati položaj osoba sa dijabetesom u radnom okruženju: omogućiti adekvatne uslove za rad (dostupnost vode, hrane i radne pauze), obučiti osoblje za pružanje prve pomoći u slučaju hitnih stanja povezanih sa šećernom bolešću, razvijati podržavajuće okruženje bez stigmatizacije, omogućiti fleksibilne radne rasporede, pružiti adekvatnu psihološku podršku

zaposlenima, obezbediti zdrave užine, organizovati edukacije na temu šećerne bolesti", navodi se u saopštenju.

Gradski zavod za javno zdravlje Beograd ukazuje na podatke iz Istraživanja zdravlja stanovništva Srbije za 2019. godinu koji kažu da je 8,3 odsto starijih od 20 godina izjavilo da ima šećernu bolest, što predstavlja porast u odnosu na istraživanje iz 2006. godine, kada je ovaj udeo iznosio 5,3 odsto.

Veliki javnozdravstveni značaj pridaje se tipu 2 dijabetesa, koji se sreće kod više od 90 odsto svih bolesnika sa šećernom bolešću, a sprečavanje razvoja tipa 2 dijabetesa može se postići jednostavnim intervencijama u životnom stilu, i u tom smeru ciljevi svakog pojedinca treba da budu dostizanje i održavanje zdrave telesne mase, fizička aktivnost, zdrava ishrana, prestanak ili nezapočinjanje pušenja.

„Iskustva iz sveta naglašavaju da je za postizanje trajnih rezultata na nivou populacije potrebno sprovesti akciju na više nivoa, u okvirima celog društva, posvetiti pažnju zahtevima različitih populacionih grupa, adekvatno programski ciljati populacije u visokom riziku kao i opštu populaciju sa nižim rizikom za razvoj šećerne bolesti", navodi se u saopštenju.

Svetski dan dijabetesa (SDD) se obeležava svakog 14. novembra, na dan kada je rođen Frederik Banting, naučnik koji je sa Čarlsom Bestom 1922. godine otkrio insulin.

Obeležavanje ovog datuma pokrenule su Međunarodna dijabetes federacija (MDF) i Svetska zdravstvena organizacija (SZO) 1991. godine, a 2006. godine SDD je zvanično postao Dan Ujedinjenih nacija (Rezolucija UN-a 61/225).

Ovaj dan predstavlja najveću kampanju podizanja svesti o dijabetesu i njegovim faktorima rizika, značaju njegove prevencije i kvalitetne dijabetološke zdravstvene zaštite u celini, kao i o svim izazovima kojima su izloženi oboleli od dijabetesa.

To je i prilika da se svi zainteresovani (oboleli od dijabetesa, zdravstveni radnici, donosioci odluka i celokupna svetska javnost) ujedine oko pitanja od najvećeg značaja za obolele od dijabetesa i preduzmu odgovarajuće aktivnosti.

Šećerna bolest predstavlja jednu od najznačajnijih hroničnih nezaraznih bolesti našeg doba, sa rastućim uticajem na društva i zdravstvene sisteme.

Opterećenje dijabetesom u svetu pokazuje rastući trend tokom prethodnih decenija – u periodu 1980-2014 godine, a u periodu od 20 posmatranih godina (2000-2019), opaža se i porast smrtnosti od dijabetesa od tri odsto, te je tako ukupno, na nivou sveta, broj osoba umrlih od dijabetesa iznosio 1,5 miliona u 2019. godini, čemu se može dodati i 460.000 smrtnih ishoda od bubrežnih bolesti koje su nastupile kao posledica dijabetesa.